

Årsberetning for 2016

Bemærkelsesværdige fugle

Gåsegribbe på besøg i Østjylland, den 21. juni sås de første, den 24. juni blev 23 optalt af Henning Fjordvald i Enslev.

I perioden 6. til 8. november fik adskillige set Husrødstjert, Østlig race ved Bønnerup Havn og Strand.

Jagtfalken gjorde området nord for Aarhus m.fl. usikker, hvis man var på dens menu i perioden 3. januar til 4. marts. Enkelte observationer i maj og juli.

Hvidsisken 1-4 stk. blev observeret i perioden mellem 14. januar til 31. samt 2. og 3. december.

Høgeuglen blev set af Uffe Terndrup i Strandplantagen v. Glatved, overflyvende.

Sibirisk Gransanger og ikke Jernspurv blev spottet i Porsemosen på Anholt af Kent Olsen d. 5. juni, men den 13. november så og hørte Kent Sibirisk Jernspurv ved Glatved Strand.

Steppehøg blev set hele sommeren over den østlige del af Østjylland fra Mårslet til Anholt, over 30 observationer.

Tredækker blev observeret i sensommeren 13 gange.

Igen i år var Nøddekrigen sikker i Store Hjælland Plantage fra 11. januar – 31. december, Nøddekrige blev også set enkelte andre steder.

Perleuglen blev registreret 10/3-12/6 i Gludsted Plantage.

Lille Fluesnapper sås i Silkeborg Nordskov fra 29/5-15/6, på Anholt 14/9-29/9 og enkelte observationer ved 3-brøer Aarhus Å, Salten Langsø og på Anholt.

Stortræppe er meldt ved Anholt Havmøllepark den 8/5.

Stor Skrigeørn ved Svinding-Nr. Ålun by/agerland den 18/5.

Skrigeørn ved Mindeparken den 21/5.

Amerikansk Sortand ved Lystrup Strand den 22/5.

ATLAS III

Et begivenhedsrigt år, hvor feltarbejdet i ATLAS III for alvor blev sat i gang med registreringer af ynglende fuglearter og timetælliture over hele Østjylland, men der er stadig flere ledige kvadrater.

Projektet må siges at være kommet rigtig godt i gang og der skal gives en stor tak til alle som bidrager.

Jørgen Ballegaard har stadig ansvaret med at koordinere de aktive i Østjylland, sammen med validatorer og lokalkoordinatorer i alle kommuner.

I Østjylland er der indtil videre fundet kvadratansvarlige til 191 ud af de 241 kvadrater i området - og der er stadig et år tilbage til feltarbejdet!

Husk, at har man undersøgt et kvadrat grundigt i ét år, så giver det mere viden i projektet, hvis man tager hul på et hidtil udækket kvadrat, end at prøve at finde én art mere i det veldækkede kvadrat.

Vi håber, at der bliver rift om at dække de ledige 50 kvadrater - det er nu du skal slå til, hvis du vil deltage i et af de vigtigste DOF-projekter i disse år!

Igen i år vil der blive afholdt Atlas-lejre, bl.a. en vest for Aarhus.

Med ønsket om en stærk atlas-slutspurt i DOF Østjylland fra atlas-koordinatorerne:

Favrskov	Svend Møller Jensen	tlf. 86986503	svendfuglefri@hotmail.com
Norddjurs	Bjarne Boye Sørensen	tlf. 21763642	agbs@mail.dk
Odder	Jørgen Pedersen	tlf. 20569627	jope@kandidatforum.net
Randers	Lars-Tom-Petersen	tlf. 28908834	larstom@proinfo.net
Samsø	Mogens Wedel-Heinen	tlf. 21650843 / 86590848	mowh@post.tele.dk
Silkeborg	Jørgen Ballegaard	tlf. 21218977	jba42@fibermail.dk
Skanderborg	Peter Lange	tlf. 23353795	peterlan@post6.tele.dk
Syddjurs	Joy Klein	tlf. 86367160	joyklein@post.tele.dk
Aarhus	Morten Jenrich Hansen	tlf. 24252809	m.jenrichhansen@oncable.dk

Ture og møder

I 2016 var der annonceret 59 ture og arrangementer på www.dofoj.dk

DOF Østjylland stod for 33 arrangementer, 13 var i samarbejde med andre og 13 var arrangeret af andre

Af de arrangementer hvor DOF Østjylland (51) deltog, var der:

- 2 busture,
- 8 dagsarrangementer (heraf 1 temadag, 2 træf, 4 åbent tårn, 1 ørnens dag)
- 9 foredrag (inkl. generalforsamling),
- 39 småture (inkl. fuglenes dag)

Fordelingen på ugedage (51 stk.): 10 tirsdage, 4 onsdage, 3 torsdage, 2 fredage, 14 lørdag, 20 søndage

Medlemsstatus

Medlemskategori	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kernemedlem	769	757	738	745	745	707	740	719	731	772
Husstandsmedlem	92	98	97	109	103	101	113	113	118	114
Juniormedlem	17	11	9	5	9	22	26	26	32	36
Medlem (tidl. Støttemel.)	423	456	504	607	588	566	576	595	635	616
Total	1301	1322	1348	1466	1434	1396	1456	1453	1516	1538

Fremgang på 22 medlemmer i 2016 ift. 2015. Tallet fra 2016 er opgjort pr. 31.12.2016

Fuglepigerne

Af Lotte Skjærbæk

Vi har som vanligt afviklet en tur om måneden, dog med sommerferiepause i juli. Vi fortsætter konceptet med at køre i privatbiler og arrangerer samkørsel på de længere ture.

Der er kommet mange nye ansigter til i løbet af året, og antallet af deltagere på turene er 15 og opefter. Vi er en gruppe på ca. 70 kvinder fra hele Jylland og flere fra Fyn, der kommer på vores 11 ture om året.

Vi har valgt at nedlægge maillisten, da vi vurderer, at de fleste alligevel holder sig orienteret om vores aktiviteter gennem Fugle og Natur og ikke mindst vores velbesøgte hjemmeside og på Facebook. I vores facebookgruppe, udveksles der fotos og gode ideer til nye fugleture med mere.

Gråkragerne

Af Ole Jensen

Gråkragerne afholdt i 2016 i alt 10 ture, en i hver måned bortset fra juni og juli.

Alle ture afholdes i privatbiler, og generelt har vi i år været heldige med vejret selvom nogle af turene er startet i regn og andre har været nogle kolde ture.

Der er i gruppens e-mail liste tilmeldt 120 modtagere af e-mails med oplysning om nye ture, referater fra turene o.s.v.

Antallet af deltagere svinger noget fra tur til tur, afhængig af vejr, tidspunkt og lokalitet, med 6 deltagere som minimum og 21 deltagere som maksimum i 2016.

Hovedparten af turene afholdes indenfor DOF Østjylland område, med lejlighedsvis ture til andre egne af landet.

I 2016 blev følgende ture afholdt:

- Tirsdag d. 19. januar 2016 – 9 deltagere. Hollandsbjerg Holme, Voer og Udbyhøj Syd.
- Onsdag d. 17. februar 2016 – 12 deltagere. Årslev Engsø.
- Onsdag d. 9. marts 2016 – 16 deltagere. Klostermølle, Klosterkær og Mossø
- Mandag d. 11. april 2016 – 16 deltagere. Vilsted Sø
- Tirsdag d. 10. maj 2016 - 6 deltagere. Kongens Kær ved Vejle
- Onsdag 17. august: 14 deltagere. Mols og Helgenæs
- Torsdag 15. september: 16 deltagere. Nordøstdjursland
- Onsdag 19. oktober: 9 deltagere. Alrø og kysten af Horsens Fjord ved Vorsø.
- Tirsdag 15. november: 10 deltagere. Fussingø
- Onsdag 14. december: 21 deltagere. Stubbe Sø

Gråsisken og Gråkrager ved Stubbe Sø. Foto: Flemming Larsen

Hjemmesiden www.dofj.dk

Steen Larsen er webmaster og står for det tekniske.

Indlæg på siden skrives af bestyrelsen, med enkelte bidrag udefra.

Ole Jensen holder kalenderen med ture og møder opdateret.

Fugle i Østjylland

Lokalrapporten Fugle i Østjylland 2014 (nr. 43) udkom i foråret 2016, med Flemming Nielsen og Arne Bo Larsen som redaktører. De har lagt et stort stykke arbejde i at, få bogen publiceret. Udover de 2 var der en gruppe som var medredaktører på bladet.

2014 -rapporten blev den foreløbig sidste, da gruppen har indstillet arbejdet med at sammenstille lokalrapporter. Bestyrelsen er dog villig til at lade rapporten genopstå, hvis der melder sig frivillige.

Kursusaktiviteter

Vi har ikke afholdt fuglestemmekurser, kun rovfuglekursus fra januar til april med Peter Hjeds.*

Ørnes dag søndag d. 28. februar

For 11. år i træk.

I år blev ørnens dag afholdt bl.a. i Østenden af Mossø. Vejret var ikke med os, vi mødtes i massiv tåge, men den lettede og ørnene kom. Der var ca. 200 fugleinteresserede, der fik en god oplevelse, da 2 adulte havørne fløj hen over søen. 3 andre sad og rastede i træerne, heraf en adult.

Bo Ryge fortalte om hvor mange ørne der er i Danmark og hvor mange unger de ynglende par har fået.

Kim Skelmosen fortalte om hvordan ungerne bliver ringmærkede og hvor mange der har fået ring på siden ringmærknings start.

*Rev. ift. generalforsamlingens godkendte beretning.

Set og sket i kommunerne i 2016 (redigeret af Peter Lange)

Favrskov Kommune

Af Svend Møller Jensen

Der er i 2016 foretaget følgende ture:

- 14/5 tur ved Frijsenborg sammen med kommunens naturvejleder.
- 28/5 Naturdag ved Hjorthede, Bjerringbro.
- 29/5 Fuglenes Dag, Himmerig Skov.
- 4/6 Damsbro Mose, fællestur med DOF og DN.

Med hensyn til fuglene vil jeg nævne 3 par glenter i Favrskov Kommune. De 2 par fik unger på vingerne.

Sager som jeg har kommenteret i forhold til kommunen: En enkelt vedrørende sløjfning af en sø ved Hammel. Søen var forurenede af tidligere tilførsel af urensede spildevand. Derfor udsendte søen en vis lugt. Trods det ynglede en 2-3 arter i søen. Kommunen ville så lade det nu mindre forurenede vand hen over en eng. Der var en større sø i nabolaget, så jeg bifaldt forslaget ud fra en bemærkning om, at arbejdet blev lavet uden for fuglenes yngletid.

Norddjurs Kommune

Naturpleje - Anholt.

Norddjurs Kommune har modtaget støtte fra EU til naturpleje på Anholt. Plejen går dels ud på ved hjælp af græsning at genskabe lysåben natur i Flakket dels ud på at fjerne aggressiv opvækst af hunderose flere steder i Ørkenen. Tiltag har dog givet anledning til problemer for fuglelivet ifølge lokal beboer. Specielt rydningen af rynket rose, som skete i og ved mågekolonierne i yngletiden ser ud til at være problematiske. DOF-Østjylland er derfor i konstruktiv dialog med kommunen om sagen.

Ellers intet særligt nyt.

Odder Kommune

af Arne Højgård

Status for vådområdeprojekt ved Odder Å og Rævs Å

Projektet er forsinket i henhold til den oprindelige plan med ca. ½ år. Forsinkelsen skyldes problemer med store nedbørsmængder og deraf følgende oversvømmelse af projekt-arealet hvilket i en periode har vanskeliggjort projektarbejdet som er blevet udskudt.

Indvielse af vådområdet fandt sted den 9. september 2016

Projektet i Ådalen indgår i de statslige vandplaner og har til formål at forbedre vandmiljøet i Norsminde Fjord og de omkringliggende kystvande ved at reducere udledningen af kvælstof fra Odder Å og Rævs Å

Etableringen af vådområdet begyndte sidste år, og vandløbene Odder Å, Rævs Å og Kragebæk er blevet genslynget, og drænene er blevet afbrudt. Formålet med det er at lade vandet fra dræn- og vandløb oversvømme engområderne, så de naturlige jordbakterier fra engjorden kan benytte vandets indhold af nitrat i stedet for ilt til at ånde med. Herved omdannes nitrat til atmosfærisk kvælstof, som er neutralt for det biologiske kredsløb.

Projekt på Tunø er færdiggjort.

Krydsfelt Norsminde. For-projekt er gennemført. Der foreligger en projektbeskrivelse, som projektets styregrupper søger at finansiere.

Sti ved Hundslund. For-projekt er gennemført.

Der er taget initiativ til et grønt partnerskab. Projektbeskrivelse forventes klar hen over sommeren, og eftersendes til Grønt Råd.

Ridesti ved Odder Vest. Der er aftalt frivilligdag torsdag d. 19. maj med deltagelse af op til 30 frivillige. Der er aftalt indvielse lørdag d. 4. juni kl. 11 ved p-pladsen ved Snærrildvej

Kommuneplan 2017: I forbindelse med revision af kommuneplanen arbejdes der nye områder. Dels med opsplitting af det eksisterende lag 'økologiske forbindelser' i potentielle økologiske forbindelser og fungerende økologiske forbindelser. Dels med temaet 'Grønt danmarkskort', som er et nyt grønt naturnetværk.

Naturnetværket skal indeholde kommunens Natura 2000 områder og områder med en høj naturværdi. Derudover kan området indeholde § 3 natur, fredninger, områder til rekreative formål og områder til klimasikring samt binde naturområder sammen over kommunegrænserne. I arbejdet med at finde områder med høj naturværdi anvendes statslige kort over biodiversitet.

Der er afholdt 2 møder i det grønne råd, heraf et møde hvor vådområdet mellem Odder by og Norsminde Fjord blev besøgt.

Randers Kommune

Af Lars Tom-Petersen

Der har i 2016 været afholdt 6 ture ved Randers i samarbejde med Randers Kommune og naturvejleder Lars Maagaard. Turene har gennemgående været velbesøgte. De har været fordelt jævnt over kommunen, dog med hovedvægt på området omkring Gudenåen og Randers Naturcenter. For niende år i træk gik en af turene til fugletårnet i Øster Tørslev Kær, hvorfra vi endnu en gang kunne nyde de rastende fiskeørne i Randers Fjord. Blandt sager i kommunen kan nævnes et par trafikale sager, som DOF har blandet sig i:

- I Hornbæk Enge var der fra kommunens side ønske om at asfaltere stien på diget ud mod Gudenåen af hensyn til pendlende cyklister. Dette medvirkede vi til at forhindre, således at stisystemet som hidtil er prioriteret til de mange, der vil nyde naturen mere uforstyrret.
- Også Vorup Enge er truet af asfaltering i form af en ny broforbindelse til aflastning af Randers Bro. Forslaget ligger som del af det på andre områder udmærkede planforslag Byen til Vandet fra Randers Kommune. I forslaget er tre muligheder for en ny bro skitseret, den ene placeret over Gudenåens gamle floddelta ved den østlige del af Vorup Enge. Vi har selvfølgelig argumenteret mod dette. Indtil videre ser det ud til, at man vil prioritere en østbro ved Randers Havn, og i så fald er truslen mod Vorup Enge skudt ud på ubestemt tid.

Ornitologisk er den største nyhed ved Randers nok blåhalsens store fremgang. Der er i 2016 registreret op mod 30 syngende sydlige blåhalse i Randers-området. Mange af dem er set og hørt over længere perioder og således nok ynglefugle. Der har bl.a. været min. 6 ved Gudenåen, 9 ved Randers Fjord og 11 i Bjerregrav Mose. Der er nok tale om en fem-dobling af antallet i forhold til tidligere år. En ganske imponerende og hurtig fremgang for denne nyindvandrede fugleart.

Samsø Kommune

af Mogens Wedel-Heinen

Der var intet særligt nyt.

Silkeborg Kommune

Af Bo Ryge Sørensen

Projekter:

I følge årsberetning fra 2015 fremgår, at "Aktive lokale fuglefolk har efterfølgende hængt kasserne op i Naturstyrelsens skove omkring Silkeborg"! Når man læser beretningen, kunne man få det indtryk, at redekasserne allerede skulle være hængt op i 2015, hvilket ikke korrekt. De første kasser blev hængt op i dec. 2015 og de sidste i jan. 2017!

Projektet er nu afsluttet (i 2017) hvad angår opsætningen af redekasserne. Fremadrettet vil vi holde øje med, i hvilket omfang disse bliver beboet og af hvilke arter.

I alt er der indkøbt og opsat 40 redekasser til perleugle, 10 til vendehals, 4 natuglekasser og 5 redekasser til hvinand/st. skallesluger.

Der arbejdes p.t. på en artikel om redekasse-projektet til DOF-Østjyllands hjemmeside.

Der GPS-registreres fortsat træer med sortspættehuller og rovfuglereder på Naturstyrelsen Søhøjlandets arealer. Nuværende status er, at der siden undersøgelserne blev startet i vinterhalvåret 2013/2014 er der således blevet GPS-registreret i alt 140 med sortspættehuller og 20 træer med rovfuglereder.

Projektet er i øvrigt omtalt i en artikel på PANDION.

Arrangementer og møder:

Jeg har som DOF-Østjyllands repræsentant i brugerrådet for NST Søhøjlandet deltaget i 3 brugerrådsmøder i 2016. Møderne blev afholdt den 2. feb., 25. maj og 15. dec. Samtlige referater er sendt til DOF-Østjyllands formand og kan ses på foreningens hjemmeside.

Den 31. jan. Vinterfugle ved sø og å. Tur til Sminge Sø. I alt 23 fremmødte turdeltagere

Ørnens Dag blev i 2016 afholdt den 28. feb. ved Mossøbrå, beliggende i den sydøstlige del af Mossø, i tidsrummet fra kl. 10.00 til 14.00. Mødestedet var markeret med et Ørnebanner.

Omkring 200 fremmødte. Bo Ryge Sørensen fortalte om ørnenes livsvilkår og mulighederne for at beskytte og fastholde ørnene som ynglefugle i Danmark. Kim Skelmosen fortalte om arbejdet med og baggrunden for det ringmærkningsarbejde af havørne der finder sted i Danmark.

På dagen blev der set 3 AD fugle, 1 2K samt 1 yngre, ikke aldersbestemt fugl.

Den 6. marts. Danmarks Naturskove. Tur til Silkeborg Nordskov. I alt 25 fremmødte turdeltagere.

Skanderborg Kommune

af Steen Hansen

Det grønne råd er stadig velfungerende og vi har deltaget i de møder der har været, ca. 4 stk.

175 indkomne sager vedr. dispensationer, lokalplaner, fredninger mm er gennemset, heraf er 34 læst. De bærer præg af at der tilgår meget materiale der ikke er relevant i fugle verdenen. Det er megen små bygge- mæssige dispensationer, nye vandhuller, fredningsnavnet f.eks.

Vi har haft nødvendigheden af at komme med indsigelser i én af de indkomne sager. Skanderborg Festival søgte om tilladelse til at lande med vandflyveren Aarhus - Kbh. Indsigelsen blev effektueret og samtidig blev der heller ikke givet tilladelse til landing med helikopter. Dette var kommunens egen beslutning uden høring.

Havørnen yngler stadig i kommunen.

Der blev afholdt "Ørnens Dag" ved Mossø i februar måned.

Syddjurs Kommune

Af Joy Klein

Atlas-projektet har fyldt godt igen i år og kvadraterne er ved at blive fyldt ud med ynglefugle. I slutningen af 2016 var vi 16 personer med ansvar for totalt 33 kvadrater. I de ledige kvadrater er der dog registreret en del ynglefugle af observatører, der ikke har ansvarstatus – ofte folk, der har sommerhus i området. Så godt som alle TimeTælleTure er gennemført, takket være en stor indsats fra Arne Bo Larsen. Og der er dukket flere interessante ynglefugle op i løbet af projektet, bl.a. trane, slørugle (ynglested hemmeligholdt), stor hornugle, sortstrubet bynkefugl (også et par, der ynglede indlands), vendehal, sortspætte og karmindompap.

Drosselrørsanger sang igen ved Vængesø, dog kun i en uge. Det ser ud til at den røde glente spreder sig i området – til gengæld kan vi næsten ikke finde brogede fluesnappere – men dette genspejler tendensen, der ses over hele landet. Havørneparret fik to unger, men kun en af dem kom på vingerne. Reden var delvist ødelagt efter vinterstormen, men parret fik den repareret og den blev mere solid end den første. Det kan undre, at de valgte at blive i det samme træ – vi må gå ud fra, at de ikke er så sensible overfor menneskelige forstyrrelser som frygtet.

Der var tre offentlige ture i kommunen: Peter Lange hhv. Allan Gudio Nielsen fra FVF havde ture til Stubbe Sø, og undertegnede havde en til området omkring Ørnbjerg Mølle. Lokalgruppen holdt 2 miniature i kommunen for læsere af nyhedsbrevet, der udkom 10 gange i løbet af året.

Udover et møde i Kommunens Grønne Råd samt tre møder med Naturstyrelsen Kronjylland har der været en del møder i Nationalpark Mols Bjerges regi. En stor del af tiden er gået med at diskutere den kommende nye

nationalparkplan, der skal til offentlig høring i 2017. DOF indsendte et brev med forslag til forskellige tiltag vi kunne tænke os indkorporeret i planen.

Derudover har vi indsendt kommentarer til Kommunens publikation "Fritids- og friluftspolitik frem mod 2020", hvor vi savnede en tilkendegivelse i teksten af, at der skal udvises respekt for naturen og at der skal være områder, hvor mennesker kan opleve den i fred og ro. Desuden sendte vi i november en mail, der bakkede op om Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar, der opponerede mod et forslag om at oprette nogle store havbrug uden for Djurslands kyster. Der er nu fare for at regeringen indfører ny lovgivning, der vil slække kravene til oprettelse af havbrug, og planerne er ikke taget af bordet, på trods af kraftig modstand bl.a. fra begge Djurslands kommuner. Så længe vi har politikere, der lader hånt om natur og miljø, vil der altid være noget at kæmpe for.

Aarhus Kommune

Af Henning Ettrup og Morten Jenrich Hansen

Grønne råd - Aarhus Kommune

Har desværre kun deltaget i ét af årets 3 møder.

Der har været flere relevante sager på dagsordenen, f.eks. støtter Det Grønne Råd, at Vilhelmsborg Sø nedlægges og Giber Å tilbageføres til oprindeligt forløb med godt fald. Skovrejsningsplanen har været på dagsordenen, som er en plan for øget skovplantning, uden at der er afsat midler hertil! (Det ser dog bedre ud fremadrettet, hvor der bliver afsat penge). Biodiversiteten har været diskuteret, hvor DOF har kritiseret kommunen for ukritisk at fælde gamle træer/gammel skov, som ikke kan opvejes af nyplantninger. Yderligere ønsker vi mere vand i de nyplantede skove, som generelt er for veldrænede. Natura2000 handleplanerne har været i høring, og DOF har kommenteret på nogle af dem.

Naturplejen af vigtige naturarealer har været omtalt, herunder vigtig græsning af arealerne, f.eks. ved Brabrand Sø/Årslev Engsø og i Kasted Mose. Desværre skal findes ny "driftsherre" ved Brabrand Sø/Årslev Engsø, så hvis nogen kender nogen, som vil påtage sig opgaven, har det stor interesse.

Vandområdeplanerne er mod forventning endnu ikke faldet på plads. DOF forventes dog at få plads i de nye Vandråd.

Under det Grønne Råd er nedsat gruppe, som arbejder med invasive arter, hvori DOF også er repræsenteret. Lige nu er der fokus på især Hybenroser.

Fra felten var der desværre ikke den helt store udvikling i ATLAS undersøgelsen i forhold til det første år af projektet. Et par kvadrater i den nordlige del af kommunen og et kvadrat omkring Solbjerg mangler stadig kvadrat ansvarlige. Husk at indtaste ynglefund i ATLAS delen af DOF-basen. Vi går ind i det sidste år i projektet, så det er sidste chance for at få en rimelig dækning i Aarhus, hvor der burde være aktive folk nok til dække mere end Engsøerne og Østhavnen!

Man kan sagtens rapportere ynglefugle i ATLAS projektet uden at være kvadratansvarlig og det kommende år vil det faktisk være vigtigere data at få ind end normale indtastninger i DOF-basen!

Af bemærkelsesværdige fugle i Aarhus 2016 kan det nævnes, at det populære Havørne par fik 2 unger og der er optræk til, at Vandrefalk vil slå sig ned på havnen. Et par ser ud til at have fundet sig godt tilrette gennem vinteren og det vil da være stort, hvis de begynder at yngle i den redekasse DOF var med til at få sat op for et par år siden!

Blandt rovfuglene gav en Jagtfalk opvisning 18/2 ved Egå Engsø, mens Steppehøg 14/5 Grusbjerg Skov og 27/8 Mårslet hidtil har været store sjældenheder i kommunen, men det er ikke overraskende at de begynder at blive set her, da arten har optrådt i større tal i DK de seneste år.

Obs af Sort Stork 1 N 20/5 Moesgård Strand; 1 20/7 Årslev Engsø og 1 1K S 22/8 Brabrand sø 22/8 er lidt flere end vi har været vandt til. Det samme kan siges om Tredækker, hvor op til 3 eks Kasted-Geding Mose kunne ses 22-29/8.

Endelig eren Hvidbrynet Løvsanger indtastet fra Risskov området 2/11 hvilket er meget sent – havde det bare været en Himalayasanger ville der været kommet en ny art på kommunelisten, men det må vente til 2017!

Naturpolitisk Udvalg i DOF Østjylland 2016

Vi har ikke holdt fysiske møder, men sager er drøftet via mail. Sagerne er omtalt i beretningerne fra kommunerne. En enkelt afgørelse er påklaget til Naturklagenævnet.

Omfanget af post i form af høringer og afgørelser havde stort set samme omfang som i 2015 (i alt 1566 emner).

Det er hovedsageligt kommunekontaktpersonerne der har ansvaret for at få gennemset de mange henvendelser.

Oversigt over modtaget post fra myndighederne (kommuner, region, stat, fredningsnævn m.fl.) i 2016 - høringer, afgørelser mv.:

	antal henvendelser	
	2016	
Naturstyrelsen lokale enheder (skovlovsafgørelser)	57	aktiviteter i fredskov
Kystdirektoratet, Miljøstyrelsen (nbl §15 strandbeskyttelseslinjen)	57	
Miljøstyrelsen (div. Miljøgodkendelser)	2	
Post fra Fredningsnævne	263	hovedsageligt indkaldelser til besigtigelser med nævnet eller disp. fra fredninger
Plansystem.dk (lokalplaner og kommuneplaner)	144	Alle 9 kommuner
Norddjurs Kommune	86	
Favrskov Kommune	94	
Silkeborg Kommune	384	sender alle landzoneafgørelser!
		Desuden mange afgørelser om bådebroer og andre platforme i søerne
Odder Kommune	30	
Randers Kommune	86	
Syddjurs Kommune	72	
Skanderborg Kommune	89	
Aarhus Kommune	85	heriblandt enkelte på Samsø
Samsø Kommune	1	
Region Midt	4	Råstofgravetilladelser
Diverse	5	MST,SVANA
i alt antal mails	1459	

I 1970 kunne man læse, at adskillige arter var forsvundet fra den danske natur og flere var stærk truede.

I dag er flere indvandret i Danmark igen; Blåhals, Skestork, og i vores område Havørn, Stor Hornugle og måske Vandrefalk.

Af de stærk truede arter er Urfuglen forsvundet, men Trane og Rød Glente er på vej frem også i Østjylland. Så vores arbejde hjælper, selvom der er lang vej endnu.

Her kan det også nævnes, at Aarhus Kommune havde samarbejdet med 16 jægere, der skulle reducere bestanden af Sølvmåger i byen, de fik nedlagt 14 Sølvmåger i 2016.

Fra vore egne rækker

Der har været afholdt 6 bestyrelsesmøder i 2016. Møderne blev fortrinsvis holdt i Bio X i Aarhus, så en stor tak til Naturhistorisk Museum, der lægger lokaler til vores mange møder.

Et møde blev holdt hos Poul Mogensen i Risskov. Vi mødtes først ved Egå Engsø, hvor vi så på fuglelivet, en ting, som vi næsten aldrig gør sammen.

Suppleanterne deltager i møderne i det omfang de har mulighed for det.

Både forår og efterår har vi haft 4 deltagere af sted til repræsentantskabsmøderne i DOF. Mødereferaterne herfra kan læses på www.dof.dk.

Som formand vil jeg gerne takke bestyrelsen for deres store engagement i foreningsarbejde, det er en fornøjelse at samarbejde med jer.

Ole Bøgh Vinther

Formand